

Náklady řízení

Úspěch ve věci při rozhodování o náhradě nákladů potřebných k účelnému uplatňování nebo bránění práva proti účastníku, který ve věci úspěch neměl, se poměřuje ve smyslu § 142 o. s. ř. Úspěch účastníka podle § 142 odst. 1 o. s. ř. v řízení o zaplacení peněžité pohledávky se poměřuje i co do úspěchu ohledně uplatněného úroku z prodlení.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 23 Cdo 2585/2015, ze dne 3.12.2015)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobkyně F. Czech s.r.o., se sídlem P., zastoupené JUDr. M.Š., advokátkou se sídlem P., proti žalované I.A.Bor, s.r.o., se sídlem B., zastoupené JUDr. K.T., advokátem se sídlem P., vedené u Okresního soudu v Tachově pod sp. zn. 22 C 155/2009, o zaplacení 97 838 Kč s příslušenstvím, o dovolání žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 24. února 2015, č. j. 64 Co 204/2014 - 228, tak, že dovolání se s částí směřující do potvrzující části výroku II. rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 24. února 2015, č. j. 64 Co 204/2014 - 228, odmítá. Dovolání se s částí směřující do výroku III. a V. Krajského soudu v Plzni ze dne 24. února 2015, č. j. 64 Co 204/2014-228, zamítá.

Z odůvodnění:

Okresní soud v Tachově rozsudkem ze dne 16. července 2014, č. j. 22 C 155/2009-183, výrokem I. uložil žalované zaplatit žalobkyni částku 97 626 Kč, výrokem II. řízení do částky 212 Kč zastavil, výrokem III. zamítl žalobu ohledně požadovaného úroku z prodlení, výrokem IV. uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 99 078, 80 Kč k rukám její právní zástupkyně a výrokem V. žalované uložil zaplatit za náklady státu částku 5 587,50 Kč na účet Okresního soudu v Tachově.

Soud prvního stupně dospěl k závěru, že v řízení bylo prokázáno, že se účastnice dohodly na provedení určitého díla, které žalobkyně pro žalovanou provedla a žalovaná toto dílo převzala, uzavřely tedy platně smlouvu o dílo ve smyslu § 536 obchodního zákoníku (dále jen „obch. zák.“), jestliže se dohodly i na ceně díla. Soud proto žalobě co do základu vyhověl a žalované uložil povinnost zaplatit žalobkyni za provedené dílo částku 97 626 Kč, jestliže co do částky 212 Kč vzala žalobkyně v průběhu řízení žalobu zpět. Žalobkyni nepřiznal právo na zaplacení úroku z prodlení ve výši 7,3% měsíčně, který žalobkyně požadovala podle § 369 odst. 1 obch. zák. podle dohodnuté smlouvy, neboť neprokázala, že by se účastnice na úroku z prodlení v takové výši dohodly. O náhradě nákladů řízení rozhodl podle zásady úspěchu ve věci.

Krajský soud v Plzni (dále jen „odvolací soud“) rozsudkem ze dne 24. února 2015, č. j. 64 Co 204/2014-228, výrokem I. potvrdil cit. rozsudek Okresního soudu v Tachově (dále „soud prvního stupně“) ve výroku pod bodem I; výrokem II. změnil výrok pod bodem III rozsudku soudu prvního stupně tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni úroky z prodlení z částky 97 626 Kč s účinností od 26. 8. 2009 ve výši repo sazky stanovené Českou národní bankou a zvýšené o sedm procentních bodů platné ke každému prvnímu dni kalendářního pololetí, v němž prodlení trvá, do tří dnů od právní moci rozsudku, a ve zbývajících částí rozsudek soudu prvního stupně ve výroku pod bodem III potvrdil; výrokem III. rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudem prvního stupně, výrokem IV. uložil žalované zaplatit 872,50 Kč a žalobkyni povinnost zaplatit 4 715 Kč za náklady státu - Okresnímu soudu v Tachově a výrokem V. uložil žalobkyni zaplatit

žalované na náklady odvolacího řízení částku 11 548 Kč ve prospěch jejího právního zástupce.

Odvolací soud se ztotožnil se soudem prvního stupně, že žalobkyni vzniklo právo na zaplacení ceny díla jeho provedením (§ 548 odst. 1 obch. zák.). K odlišnému závěru však dospěl ohledně nároku na zaplacení úroku z prodlení. Odvolací soud sice shodně se soudem prvního stupně dovodil, že žalobkyně neprokázala, že by mezi účastnicemi došlo k dohodě o smluvním úroku ve výši 7,3 % měsíčně z žalované částky, neboť mezi účastnicemi byl dohodnut pouze předmět díla (přeprogramování stroje) při respektování zaslaných sazeb ceny díla a nikoliv již další podmínky, ale na rozdíl od soudu prvního stupně nepřijal závěr, že by žalobkyni nenáležel úrok z prodlení vůbec, neboť žalovaná se do prodlení se zaplacením ceny díla skutečně dostala. Odvolací soud uzavřel, že žalobkyně má právo podle § 369 odst. 1 obch. zák. na zákonný úrok z prodlení, proto změnil výrok III. rozsudku soudu prvního stupně tak, že žalobkyni přiznal úrok z prodlení podle v rozhodné době platného vládního nařízení č. [142/1994](#) Sb., ve znění vládního nařízení č. [163/2015](#) Sb., a ve zbylé části, to je ve výši rozdílu mezi smluvním úrokem a zákonným úrokem z prodlení, zamítavý výrok soudu prvního stupně o nepřiznání úroků z prodlení jako věcně správný v této části potvrdil.

Vzhledem k tomu, že uvedenou změnu bylo třeba promítnout i do rozhodování o náhradě nákladů řízení na základě zásady úspěchu ve sporu (§ 224 odst. 2 ve vztahu k § 142 odst. 2 občanského soudního řádu - dále jen „o. s. ř.“), odvolací soud změnil rozhodnutí soudu prvního stupně o náhradě nákladů za řízení u soudu prvního stupně, vycházející z toho, že žalobkyně měla úspěch v části o zaplacení ceny díla ve výši 97 626 Kč a ve výši 4 344 Kč, odpovídající zákonnému úroku z prodlení za dobu od 26. 8. 2008 do 26. 4. 2015, zatímco její neúspěch představoval částku 212 Kč, do níž bylo řízení pro zpětvzetí žaloby zastaveno, a částku 550 527 Kč, tj. smluvní úrok z prodlení.

Proti potvrzující části výroku II. a výroku III. a V. rozsudku odvolacího soudu podala žalobkyně dovolání s tím, že jej považuje za přípustné podle § 237 o. s. ř., neboť se odvolací soud při řešení otázky týkající se práva na přiznání úroků z prodlení odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu, a to do rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 32 Odo 701/2006, přičemž zároveň vymezila přípustnost dovolání tak, že rozhodnutí odvolacího soudu o náhradě nákladů řízení závisí na vyřešení otázky hmotného práva, která v rozhodování dovolacího dosud nebyla vyřešena.

Dovolatelka poukazuje na to, že v rámci nabídky na realizaci díla zaslala žalované mimo jiné i všeobecné podmínky, které obsahovaly následky pro případ prodlení s úhradou dlužné částky. Na tuto nabídku žalovaná reagovala objednávkou, čímž podle dovolatelky konkludentně akceptovala zaslané podmínky, tj. i povinnost hradit v případě prodlení úrok z prodlení ve výši 7,3 % z dlužné částky měsíčně. Dovolatelka má za to, že pokud oba soudy jí požadovaný nárok na smluvní úrok zamítly, jejich rozhodnutí nemá oporu v provedeném dokazování. Dovolatelka je přesvědčena, že odvolací soud se odchýlil od rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 32 Odo 701/2006, jestliže nerespektoval v něm přijatý závěr, že právní úprava konkludentního vzniku smlouvy předpokládá návrh na uzavření smlouvy, který bude přijat nikoli výslovnou akceptací, ale provedením určitého úkonu, např. poskytnutím zboží. Namítá rovněž, že nepřiznání smluvního úroku z prodlení je i v rozporu s provedenými důkazy a že soudy svůj právní závěr řádně neodůvodnily.

Dovolatelka považuje za nepřípustné, aby úspěšnost či neúspěšnost ve věci byla poměřována úspěchem či neúspěchem v uplatněném nároku na smluvní úrok z prodlení, resp. poměřována s „narostlým úrokem z prodlení“ v důsledku doby řízení (více než 6 let). Dovolatelka je přesvědčena, že tato otázka je otázkou zásadního právního významu a nebyla dosud judikaturou Nejvyššího soudu řešena. Zdůraznila, že byla v rozsahu požadované jistiny ve výši 97 626 Kč plně úspěšná (§ 142 odst. 1 o. s. ř.), proto jí náleží náhrada nákladů řízení. V žalobě uplatněný úrok z prodlení byl jen příslušenstvím pohledávky na zaplacení ceny díla, představující jistinu, která byla předmětem řízení, a podle dovolatelky nelze při určování neúspěchu žalobkyně vycházet z částek, které přirostly nebo

mohly přirůst k výši úroku z prodlení v době podání žaloby, neboť jen vyčíslená výše úroků z prodlení v době podání žaloby mohla být použita k případnému stanovení dílčího neúspěchu žalobkyně. Postup, který odvolací soud stanovil pro určení poměru úspěchu a neúspěchu pro určení nároku na náhradu nákladů řízení vedl podle dovolatelky k absurdnímu závěru, že i když byla žalobkyně zcela úspěšná, kdy jí byla přiznána plná výše uplatněné jistiny, je nakonec podle rozhodnutí odvolacího soudu povinna zaplatit žalované náklady odvolacího řízení.

Dovolatelka navrhla, aby rozhodnutí odvolacího soudu bylo v potvrzující části výroku II. a ve výrocích III. a V. týkajících se nákladů řízení zrušeno a věc v tomto rozsahu vrácena odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Žalovaná ve vyjádření k dovolání žalobkyně navrhla jeho odmítnutí, neboť se domnívá, že v napadené potvrzující části výroku II. rozsudku odvolacího soudu rozhodoval soud toliko o příslušenství pohledávky, kdy k výši pohledávky se nepřihlíží a peněžité plnění tak nedosahovalo výše 50 000 Kč. Podle žalované není dovolání přípustné ani v části směřující do výroku V. rozsudku odvolacího soudu, neboť výše nákladů odvolacího řízení nedosahuje též výše 50 000 Kč. Pokud žalobkyně napadla výrok III. rozsudku odvolacího soudu, pak své dovolání zakládá na polemice se skutkovými zjištěními odvolacího soudu a na kritice hodnocení důkazů odvolacím soudem, což nesplňuje předpoklady pro vymezení přípustnosti dovolání. Spatřuje-li dovolatelka přípustnost dovolání v tom, že se odvolací soud při právním posouzení věci odchýlil od rozhodnutí Nejvyššího soud sp. zn. 32 Odo 701/2006, pak toto rozhodnutí podle žalované na posuzovanou věc nedopadá, jestliže toto rozhodnutí řeší konkludentní uzavření smlouvy, ale v daném případě soudy ze skutkových zjištění nedovodily, že by nějaká dohoda o smluvním úroku byla mezi účastnicemi uzavřena. Žalovaná se rovněž domnívá, že položená otázka ohledně náhrady nákladů řízení není formulována určitě a nemá povahu otázky zásadního právního významu.

Nejvyšší soud, jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.), v dovolacím řízení postupoval a o dovolání rozhodl podle zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád (dále též jen „o. s. ř.“) ve znění účinném do 31. 12. 2013 (článek II., bod 2. zákona č. 293/2013 Sbírky, kterým se mění zákon č. 99/1963 Sbírky, občanský soudní řád ve znění pozdějších předpisů).

Nejvyšší soud, po zjištění, že dovolání bylo podáno včas a osobou k tomu oprávněnou (§ 240 odst. 1 o. s. ř.), řádně zastoupenou (§ 241 odst. 1 o. s. ř.), nejprve zkoumal, zda je dovolání přípustné podle § 237 o. s. ř.

Nejvyšší soud dospěl k závěru, že odvolací soud se neodchýlil od ustálené rozhodovací praxe Nejvyššího soudu, na něž dovolatelka poukazuje, tj. od rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 19. 7. 2007, sp. zn. 32 Odo 701/2006, veřejnosti dostupném na [www.nsoud.cz](#). Dovolatelka totiž zakládá rozpor rozhodnutí odvolacího soudu s uvedeným rozhodnutím Nejvyššího soudu na jiném skutkovém závěru, než z jakého vyšel při právním posouzení věci odvolací soud, a na námitkách k hodnocení provedených důkazů. Rozhodnutí odvolacího soudu i soudu prvního stupně nevyšlo ze skutkových zjištění, že součástí návrhu na uzavření smlouvy byly i smluvní podmínky, které obsahovaly žalobou uplatněnou výši úroků z prodlení. Namítá-li dovolatelka rozpor rozhodnutí odvolacího soudu s poukazovanou judikaturou na základě svých vlastních skutkových závěrů, které soudy ohledně sjednání smluvního úroku neučinily, přičemž poukazuje na rozhodnutí, které řeší odlišnou skutkovou situaci, nemůže být dovolání v této části přípustné, neboť napadené rozhodnutí tak nezávisí ve smyslu § 237 o. s. ř. na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení by se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu. Navíc je nutno uvést, že uplatněním způsobilého dovolacího důvodu ve smyslu § 241a odst. 1 o. s. ř. není zpochybnění právního posouzení věci, vychází-li z jiného skutkového stavu, než z jakého vyšel při posouzení věci odvolací soud, a že samotné hodnocení důkazů odvolacím soudem (opírající se o zásadu volného

hodnocení důkazů zakotvenou v ustanovení § 132 o. s. ř.) nelze (ani v režimu dovolacího řízení podle občanského soudního řádu ve znění účinném od 1. ledna 2013) úspěšně napadnout žádným dovolacím důvodem (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 25. 9. 2013, sp. zn. 29 Cdo 2394/2013, publikovaném ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod označením 4/2014).

Dospěl-li Nejvyšší soud k závěru, že dovolání žalobkyně není v části směřující do potvrzující části výroku II. rozsudku odvolacího soudu podle § 237 o. s. ř. přípustné, podle ustanovení § 243c odst. 1 věty první o. s. ř. jej v tomto rozsahu odmítl.

Dovolací soud však následně dospěl k závěru, že dovolání je přípustné podle § 237 o. s. ř. v části, jíž dovolatelka napadla výroky III. a V. rozsudku odvolacího soudu, týkající se náhrady nákladů řízení, neboť rozhodnutím odvolacího soudu se ve smyslu § 237 o. s. ř. odvolací řízení končí a napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného práva, která v rozhodování dovolacího soudu nebyla dosud řešena, tj. vyřešení otázky nároku na náhradu nákladů řízení s ohledem na posouzení úspěchu a neúspěchu ve věci se zohledněním výše uplatněného smluvního úroku z prodlení.

Podle § 142 o. s. ř. platí, že účastníku, který měl ve věci plný úspěch, přizná soud náhradu nákladů potřebných k účelnému uplatňování nebo bránění práva proti účastníku, který ve věci úspěch neměl (odstavec 1). Měl-li účastník ve věci úspěch jen částečný, soud náhradu nákladů poměrně rozdělí, popřípadě vysloví, že žádný z účastníků nemá na náhradu nákladů právo (odstavec 2). I když měl účastník ve věci úspěch jen částečný, může mu soud přiznat plnou náhradu nákladů řízení, měl-li neúspěch v poměrně nepatrné části nebo záviselo-li rozhodnutí o výši plnění na znaleckém posudku nebo na úvaze soudu (odstavec 3).

Nejvyšší soud dospěl k závěru, že úspěch ve věci při rozhodování o náhradě nákladů potřebných k účelnému uplatňování nebo bránění práva proti účastníku, který ve věci úspěch neměl, se poměřuje ve smyslu § 142 o. s. ř. Úspěch účastníka podle § 142 odst. 1 o. s. ř. v řízení o zaplacení peněžité pohledávky se poměřuje i co do úspěchu ohledně uplatněného úroku z prodlení. Nejvyšší soud přijal uvedený právní názor ve shodě s nálezem Ústavního soudu ze dne 30. srpna 2010, sp. zn. I. ÚS 2717/08, v němž Ústavní soud dospěl k závěru, že pokud je předmětem civilního řízení vedle pohledávky též její příslušenství (např. úroky z prodlení), je nutno při rozhodování o náhradě nákladů dle míry úspěchu ve věci (§ 142 o. s. ř.) zvážit míru úspěchu v celém sporu, tj. nejen ohledně pohledávky, ale též stran jejího příslušenství.

Jestliže tedy odvolací soud při vyčíslení výše nároku na náhradu nákladů řízení z hlediska úspěchu a neúspěchu ve věci dovedl, že žalobkyně měla úspěch jen zčásti, tj. v části žaloby týkající se požadavku na zaplacení jistiny (ceny díla) ve výši 97 626 Kč a části zákonného úroku z prodlení za dobu od 26. 8. 2008 do 26. 4. 2015 (zřejmě chyba v psaní – správně mělo být 26. 1. 2015) ve výši 4 344 Kč, tj. že celkem měla úspěch co do výše 101 970 Kč, a že neúspěch žalobkyně představovala částka 212 Kč, do níž bylo řízení pro zpětvzetí žaloby zastaveno, a částka 550 527 Kč, představující smluvní úrok z prodlení za dobu od 26. 8. 2008 do 26. 1. 2015, nelze dovést, že se odvolací soud dopustil ve smyslu § 241a odst. 1 o. s. ř. nesprávného právního posouzení nároku na náhradu nákladů řízení. Pokud tedy odvolací soudu při stanovení míry úspěchu ve věci zohlednil i výši úroků z prodlení, počínal si správně a dovolací důvod nesprávného právního posouzení nebyl uplatněn důvodně.

Poukazuje-li dovolatelka s ohledem na řešení otázky výše nároku na náhradu nákladů řízení z hlediska úspěchu a neúspěchu ve věci na souvislost se zákonem č. [549/1991](#) Sb., o soudních poplatcích, s tím, že soudní poplatek je vybírán toliko z jistiny, připomíná, že též náhrada nákladů řízení je i podle vyhlášky č. [177/1996](#) Sb., advokátní tarif, počítána z tarifní hodnoty, kde tarifní hodnotou opět není příslušenství pohledávky. Nejvyšší soud poukazuje na to, že v obou případech se

jedná o specifickou úpravu, týkající se pouze výše soudního poplatku a paušálně stanovené výše odměny za zastupování, jíž nelze povyšovat na úroveň pravidla modifikujícího posuzování úspěchu či neúspěchu ve věci. I z toho je zřejmé, že z těchto zvláštních úprav, regulujících odlišné otázky, vycházet nelze. Stanovení výše soudního poplatku nebo výše odměny advokáta není totéž, co určení míry úspěchu ve věci (srov. náleží Ústavního soudu ze dne 30. srpna 2010, sp. zn. I. ÚS 2717/08).

Namítá-li dovolatelka nesprávné řešení otázky výše nároku na náhradu nákladů řízení z hlediska úspěchu a neúspěchu ve věci na argumentaci, že je nepřípustné, aby dovolatelka, která byla zcela úspěšná v přiznání plné náhrady žalobou uplatněné částky, nakonec hradila náklady odvolacího řízení žalované, které svědčilo zamítnutí „přirostlého příslušenství“ za dobu sporu, není ani tato námitka důvodná, neboť úroky z prodlení tzv. „nepřirostly“, jak dovolatelka tvrdí, ale nárok na jejich zaplacení nebyl důvodný.

Nejvyšší soud proto dovolání směřující proti výroku III. a V. rozsudku odvolacího soudu podle § 243e odst. 1 o. s. ř. bez jednání (§ 243a odst. 1 o. s. ř.) podle § 243d písm. a) o. s. ř. zamítl.

zdroj: www.nsoud.cz

Právní věta - redakce.

Další články:

- [Majetková podstata \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předběžné opatření](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovní doba](#)
- [Exekuce](#)
- [Důkazní břemeno](#)
- [Dokazování, neúčinnost právního jednání](#)
- [Katastr nemovitostí](#)
- [Náhrada za ztrátu na výdělků \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)